

**Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 115 a §:n mukaisesta
ilmoituksesta / Prättälä Pasi****TOIMINNANHARJOITTAJA**

Prättälä Pasi

Y-tunnus 1474339-0

Yhteyshenkilö: Pasi Prättälä, puh. 0400930680

pasi.prattala@pp1.inet.fi**ELÄINSUOJA JA SEN SIJAINTI**

Ilmoituksen mukainen toiminta sijaitsee Kärsämäen Alarannalla kiinteistöillä lisäksi (RN:o 317-402-32-74) ja Alatalo (RN:o 317-402-32-53), osoitteissa Alarannantie 176 ja Alarannantie 187, 86710 Kärsämäki. Tilan sijainti tasokoordinaattijärjestelmässä (ETRS-TM35FIN) on P=7094707 I=437474.

ILMOITUSVELVOLLISUUDEN PERUSTE JA TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN

Toiminta on ilmoituksenvaraista ympäristönsuojelulain (527/2014) 115 a §:n 1 momentin sekä liitteen 4 kohdan 5 a) perusteella. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ilmoituksen ympäristönsuojelulain 115 a §:n 2 ja 4 momenttien mukaan. Kärsämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Haapajärven kaupungin ympäristölautakunta, joka on päätöksellään 18.12.2024 § 69 delegoinut ympäristönsuojeluun liittyvien ilmoitusasioiden ratkaisuvallan viranhaltijalleen ympäristötarkastajalle. Kärsämäen kunnan ympäristötarkastajana toimii Pyhäjärven kaupungin ympäristötarkastaja.

ASIAN VIREILLETULO

Ilmoitus jätettiin 8.4.2026 ja sitä täydennettiin 21.4.2026.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Tilalla on kaksi voimassa olevaa ympäristölupaa kahden eri maitotilan toiminnalle. Tilalla on Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen 27.6.2016 § 16 myöntämä ympäristölupa, sekä Aluehallintoviraston alun perin Jari ja Tanja Mikkolalle myöntämä ympäristölupa (Dnro PSAVI/134/04.08/2011), joka on 12.9.2023 siirtynyt hakijalle.

ALUEEN KAAVOITUS JA YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Tilakeskus sijaitsee Kärsämäen Alarannalla keskustan yleiskaava-alueella maatalouskäyttöön ja asuntoalueeksi varatuilla alueilla (kaavamerkinnot MT ja A), noin 1,8 km Kärsämäen keskustasta länteen. Laajennettava eläinsuoja sijaitsee maatalouskäyttöön varatulla alueella.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa (maakuntakaavojen yhdistelmäkartta 18.1.2022) on toiminnan sijaintialue osoitettu merkinnällä A, joka tarkoittaa taajamatoimintojen aluetta. Lisäksi läheinen Pyhäjoki on osoitettu arvokas vesistö (av) -merkinnällä. Merkinnällä

osoitetaan lohikannan elvytysohjelmaan sisältyneiden jokien pääuomat, uhanalaisen eliölajiston kannalta erityisen arvokkaita virtavesistöjä ja muita erityisiä luonnon- tai kalatalousarvoja omaavia vesistöjä. Vesistöjen tilaan vaikuttavat toimenpiteet on suunniteltava siten, ettei luonnon- tai kalatalousarvoja vaaranneta.

Tilakeskus tai tilan pellot eivät sijoitu luokitelluille pohjavesialueille. Tilakeskus rajoittuu Pyhäjokeen. Tilakeskuksen läheisyydessä ei ole Natura- tai luonnonsuojelualueita, eikä muita suojelukohteita.

ILMOITUKSEN SISÄLTÖ

Ilmoitusaineisto sisältää seuraavat asiakirjat:

- Eläinsuojan ilmoituslomake
- Lomake 6045 a eläinsuojataulukot
- Eläinsuojien pohjakuvat
- Asemapiirustus tilakeskuksesta
- Tilakeskuksen sijaintikartta
- Etäsäiliön sijaintikartta
- Laskelma lannan levitysalan tarpeesta eläinmäärään perustuen
- Laskelma lannan varastointitilavuuden tarpeesta eläinmäärään perustuen
- Lannanluovutussopimukset
- Lomake 6045 b vähimmäisetaisyydestä poikkeaminen
- Voimassa olevat ympäristöluvut vuodelta 2016 ja 2023.

KUVAUS TOIMINNASTA

Toiminnanharjoittaja kasvattaa lypsykarjatilansa toimintaa. Tilalla on nykyisellään kahdella eri kiinteistöllä sijaitsevilla eläinsuojissa lypsykarjaa. Eläinsuojien etäisyys toisistaan on noin 200 metriä. Tilalla on voimassa olevat ympäristöluvut enintään 175 lypsylehmälle, 114 hieholle (12–24 kk), 30 vasikalle (6–12 kk) ja 49 alle 6 kk ikäiselle vasikalle. Lupien yhteenlaskettu eläinyksikkömäärä on 2531,3 ey.

Molemmat olemassa olevat eläinsuojat jäävät käyttöön. Osoitteessa Alarannantie 187 sijaitsevaa eläinsuojaa laajennetaan ja sinne sijoitetaan kolme lypsyrobottia. Laajennuksen jälkeen kaikki lypsy- ja umpilehmät ovat Alarannantie 187 navetassa, ja nuorkarja Alarannantie 176 navetassa. Laajennuksen myötä tilan eläinmäärä tulee olemaan 231 lypsylehmää, 74 hiehoa (12–24 kk), 34 vasikkaa (6–12 kk) ja 54 vasikkaa (alle 6 kk), eläinyksikköinä **2998,2 ey**.

Samalla haetaan lupaa rakentaa noin 1000 m³ etälietesäiliö kiinteistölle lisäksi (RN:o 317-402-32-74), noin 900 m etäisyydelle tilakeskuksesta. Sijainti tasokoordinaattijärjestelmässä (ETRS-TM35FIN) on N=7095571, E=437105. Uuden etälietesäiliön läheisyydessä ei ole asuin- tai vapaa-ajankiinteistöjä. Lähin asutus on noin 660 m päässä.

Tilalla on ennestään lietesäiliötilavuutta noin 7000 m³. Lannan levitykseen on käytettävissä peltoalaa yhteensä 237,59 ha.

Asutus eläinsuojan vaikutusalueella

Tila sijaitsee Kärämäkisessä kylämaisemassa, jossa lähialueella on paljon asutusta. Tilakeskuksesta 600 metrin etäisyydellä sijaitsee 34 asuin- tai vapaa-ajankiinteistöä. Lähimmät asuinkiinteistöt laajennettavaan eläinsuojaan nähden ovat kiinteistöt Alaranta (RN:o 317-402-32-115) noin 130 m etäisyydellä, Rantala (RN:o 317-402-32-95) noin 170 m etäisyydellä, Käpylä (RN:o 317-402-32-56) noin 180 m etäisyydellä, Kallio (RN:o 317-402-32-65) noin 215 m etäisyydellä ja Petäjärinta (RN:o 317-402-32-90) noin 230 m

etäisyydellä. Laajennusosasta etäisyys lähimpään häiriintyvään kohteeseen Käpylä (RN:o 317-402-32-56) on 177 m.

Vesien- ja luonnonsuojelun kannalta häiriölle alttiit kohteet

Eläinsuoja ja sen toiminnot eivät sijaitse tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella. Tilakeskus sijaitsee Pyhäjoen välittömässä läheisyydessä. Alarannantie 176 eläinsuoja sijoittuu noin 50 metrin ja lietesäiliöt noin 90–110 metrin etäisyydelle Pyhäjoesta. Alarannantie 187 eläinsuoja ja lietesäiliö sijoittuvat noin 180 metrin etäisyydelle Pyhäjoesta. Laajennusosa tulee Pyhäjokeen nähden pois päin vesistöä. Pyhäjoen alue kuuluu Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueeseen.

Lannan käsittely ja varastointi

Lanta käsitellään tilalla lietelantana. Ilmoituksen mukaan lietelannalla on 231 lypsylehmää, 74 hiehoa (12–24 kk), 34 vasikkaa (6–12 kk) ja 54 vasikkaa (alle 6 kk). Lietelantaa syntyy eläimistä noin 6960 m³ vuodessa. Laskennallisesti tarvittava lietelantatilavuus eläinsuojan pesuvedet, maitohuoneen jätevedet, säilörehun puristeneste ja lietesäiliöihin kertyvät sadevedet huomioiden on noin 8500 m³. Lypsylehmillä on mahdollisuus laiduntaa kesäaikaan noin 3 kk, mikä vähentää lietesäiliöihin kertyvän lietteen määrää enintään noin 1470 m³. Laidunnusta ei kuitenkaan huomioida varastointivelvoitteen normilaskennassa, mutta se pienentää käytännön täyttöastetta.

Tilalla on kolme jo olemassa olevaa lietesäiliötä eläinsuojien yhteydessä (1000 m³, 500 m³ ja 2627 m³) sekä yksi kumimateriaalista valmistettu neliön muotoinen etäsäiliö (1750 m³) kiinteistöllä lisätila (RN:o 317-402-27-45). Ilmoitusmenettelyn yhteydessä haetaan lupaa 1000 m³ etälietesäiliön rakentamiseen hakijan omistamalle kiinteistölle lisätila (RN:o 317-402-32-74), noin 900 m päähän tilakeskuksesta. Lisäksi lannan varastointitilavuuteen lasketaan eläinsuojan yhteydessä olevat lietekuilut, joiden hyötytilavuudet ovat 630 m³ ja 490 m³. Kaikissa lietesäiliöissä katteena on luonnollinen kuorettuma. Tilakeskuksen lietesäiliöt täytetään alakautta ja etäsäiliöt yläkautta. Tilalla on lietteen varastointitilavuutta olemassa olevissa ja rakennettavassa lietesäiliössä yhteensä noin 8000 m³.

Toiminnanharjoittaja on esittänyt lannan luovutussopimuksia yhteensä 65 hehtaarin peltoalalle. Luovutussopimukset koskevat lannan hyödyntämistä, eivät varastointia. Varastointitilavuuden riittävyyttä arvioidaan sen perusteella, että toiminnassa syntyvä lietelanta voidaan varastoida kokonaisuudessaan asianmukaisesti myös tilanteissa, joissa levitys tai siirto ei ole mahdollista esimerkiksi sääolosuhteiden tai levitysrajoitusten vuoksi. Tämän vuoksi luovutussopimukseen perustuvaa lietemäärää ei voida vähentää varastointitilavuuden mitoituksista.

Edellä esitetyn perusteella tilalla käytettävissä oleva lietelannan varastointitilavuus ei ole riittävä suhteessa toiminnassa muodostuvaan lietemäärään, vaan varastointikapasiteetissa on noin 500 m³:n vaje.

Ilmoituksen mukaan tilalla ei ole kuivalantala. Tilalla on karanteeni-/väliaikaeläinsuoja kylmäpihatossa, jossa on kestokuivikepohja. Kylmäpihatossa ei pidetä eläimiä säännöllisesti. Kuivitetun alueen pinta-ala on 200 m² ja kuivikepohjan paksuus on 70 cm. Kuivikepohja tyhjennetään ja levitetään suoraan pellolle 2 kertaa vuodessa.

Suunnitelma lannan hyödyntämisestä

Tilalla syntyvä lanta hyödynnetään peltojen lannoituksessa. Lannan levitykseen on käytettävissä peltoalaa yhteensä 237,59 ha, josta omistuksessa olevaa peltoa on 122,66 ha, vuokratilaa 49,93 ha ja sopimuspeltoa 65 ha. Peltoa ei sijaitse luokitellulla

pohjavesialueella.

Laskennallisesti luvan mukaista eläinmäärää vastaan tulee olla peltopinta-alaa vähintään 211,26 ha, joten peltopinta-alaa on riittävästi suhteessa eläinmäärään.

Eläinsuojan jäte- ja hulevesien käsittely

Eläinsuojien pesuvedet ja maitohuoneen jätevedet johdetaan lietesäiliöön.

Säilörehua varastoidaan rehusiiloissa, aumoissa ja paaleissa esikuivattuna 3500 t/a. Esikuivatusta rehusta ei normaaliolosuhteissa synny puristenesteitä. Rehusiilojen laatoilta sadevedet ja mahdolliset puristenesteet johdetaan erilliseen umpikaivoon, josta ne pumpataan lietesäiliöön.

Sosiaalitilojen wc-vesiä muodostuu vuodessa noin 5 m³, jotka johdetaan umpisäiliöön ja tyhjennetään jäteyrityksen toimesta tarvittaessa.

Puhtaat hulevedet imeytetään maaperään.

Eläinten laidunnus ja jaloittelutarha

Lypsylehmät laiduntavat noin kolmena kuukautena vuodessa. Laidunala on noin 2 ha käytössä. Laitumella ei ole erillistä ruokinta- tai juottopaikkaa, lehmillä on vapaa pääsy navetasta laitumelle sään niin salliessa.

Ilmoituksen mukaan eläinsuojien yhteydessä ei ole jaloittelualueita.

Tiedot syntyvistä jätteistä ja jätehuollosta

Jätelaji	Arvioitu määrä (kg/a)	Käsittely, säilytys ja jatkotoimituspaikka
Tavanomaiset jätteet		
Sekajäte	6 000	Vestia
Maatalouden muovit	5 000	Vestia
Vaaralliset jätteet		
Jäteöljyt	150 litraa	Huoltomies vie mennessään ja hävittää asianmukaisesti
Akut ja paristot	80	Akkujen/paristojen vastaanottopiste
Pilaantuneet rehut	25 000	Esikuivattua rehua, levitetään peltoon
Kasvinsuojeluaineet	5	Ongelmajätekeräykseen/maatalouskauppaan, josta ne asianmukaisesti hävitetään

Kuolleet eläimet toimitetaan Honkajoki Oy:lle. Kuljetusta odottavia kuolleita eläimiä säilytetään navetan takana kiinteällä betonipohjalla pressulla peitettynä.

Polttoaine- ja öljysäiliöt sekä muiden käytettävien aineiden ja kemikaalien kulutus sekä varastointi

Tilalla on 3 m³ polttoainesäiliö, mutta se ei ole käytössä, sillä tilan koneet käydään

tankkaamassa läheisellä huoltoasemalla. Säiliön alustana on maapohja ja se on varustettu ylitäytönestimellä.

Tilan pajassa säilytetään muita öljytuotteita, esim. traktorin öljyä. Pajassa on betonilattia. Öljytuotteita varastoidaan 200 litran umpitynnyrissä, pieniä umpinaisia pönttöjä on lisäksi satunnaisesti. Öljyjen kertavarastointimäärä on enintään 200 litraa ja vuosikulutus enintään 300 litraa.

Biologista rehunsäilöntäainetta säilytetään pakastimessa tai viileässä tilassa varastossa pajassa. Rehunsäilöntäaineiden kertavarastointimäärä ja vuosikulutus on 5–6 kg. Lannoitteita säilytetään kylmässä konehallissa, säkissä kuormalavojen päällä tai murskepohjalla kuormalavojen päällä ja niiden kertavarastointimäärä ja vuosikulutus on enintään 93 tonnia. Kasvinsuojeluaineet säilytetään alkuperäispakkauksissa lukitussa merikontissa vanhassa pakastearkussa, jossa ei vaaraa aineiden valumisesta ympäristöön tai viemäriin. Kasvinsuojeluaineiden kertavarastointimäärä on enintään 100 litraa ja vuosikulutus on enintään 250 litraa.

Eläinsuojissa käytettävät pesuaineet ja desinfiointiaineet säilytetään navetassa robottien vieressä ja navetan sisällä alkuperäispakkauksissa. Pesuaineiden kertavarastointimäärä on enintään 100 litraa ja vuosikulutus 500 litraa. Desinfiointiaineiden kertavarastointimäärä on enintään 10 litraa ja vuosikulutus 20 litraa.

Eläinten lääkkeitä säilytetään lukollisessa lääkekaapissa navetan sosiaalitiloissa. Niiden kertavarastointimäärä on enintään 2 kg ja vuosikulutus enintään 8 kg.

Tiedot maatilan vedenhankinnasta ja liikennejärjestelyistä

Tilan vesi tulee kunnan vesijohtoverkostosta. Vedenkulutus on noin 40 m³/vrk.

Maitoauto käy joka toinen päivä, eläinten siirtoa navetoiden välillä tehdään noin 2 viikon välein ja ostorehuja tulee noin 1 kk välein. Kasvukaudella liikennettä on pellolla ja peltojen välillä. Talvikuukausina ajetaan lietettä etäsäiliöihin.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta

Lannan poistossa ja ilmanvaihdossa on pyritty käyttämään parasta käytössä olevaa teknologiaa. Energiansäästämiseksi on valittu mahdollisimman energiatehokkaita ratkaisuja kuten LED-valaistus. Lietelanta levitetään peltoon pääasiassa sijoittamalla.

Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä, onnettomuuksien estämiseksi suunnitelluista toimista sekä toimista häiriötilanteissa

Toimintaan liittyviä riskejä on mm. tulipalo, eläintaudit ja poikkeusolot. Tulipaloon on varauduttu palohälyttimien ja ensisammutuskaluston avulla, lisäksi tilalla on palo- ja pelastussuunnitelma. Nämä tarkastetaan säännöllisesti.

Eläintautiriskiä minimoidaan estämällä ulkopuolisten pääsy navettaan ja vieraat tulevat navettaan oman sisäänkäynnin kautta tautisulun läpi.

Häiriötilanteisiin on varauduttu aggregaatilla, jolla varmistetaan sähköntuotanto. Eläinten vedensaanti katkoksen aikana voidaan varmistaa 1 m³ vesisäiliöllä, johon voidaan pumpata vesi suoraan joesta, ja josta vedet johdetaan eläinten käyttöön navetan putkistoon. Säiliötä voidaan täyttää häiriötilanteessa myös säiliöautosta.

Tilalla käytetään ja säilytetään kasvinsuojeluaineita niiden alkuperäispakkauksissa lukitussa

tilassa, jossa ei ole vaaraa aineiden pääsystä viemäriverkostoon. Lisäksi tilalla käytetään ja säilötään satunnaisesti AIV-happoa, joka säilötään umpinaisessa muovisäiliössä/-kontissa. Viime vuosina säilöntään on käytetty ainoastaan biologista säilöntäainetta.

Arvio toiminnan päästöistä ja vaikutuksista ympäristöön sekä tiedot toiminnan tarkkailusta

Toiminnasta aiheutuvat ympäristöhaitat liittyvät pääosin lietteen levityksestä syntyviin hajupäästöihin. Liette levitetään pääsääntöisesti sijoittamalla, mikä vähentää haittoja. Asutuksen läheisyydessä levitys tehdään aina sijoittamalla. Mikäli lietettä levitetään pintaan, se mullataan viimeistään vuorokauden kuluessa.

Muut päästöt ovat vähäisiä, meluhaittaa jonkin verran peltotöiden yhteydessä. Sesonkiaikaan kuten säilörehua korjattaessa rehuliikenteestä aiheutuu ajoittaista haittaa, mutta tämä on pääsääntöisesti melko lyhytkestoista.

Maito menee meijeriin joka toinen päivä, myös laajennuksen jälkeen. Eläinten siirto navetoiden välillä tehdään siirtokontilla, siirtomatka on noin 200 metriä. Eläinten siirtoa tehdään noin kahden viikon välein. Rehua kuljetetaan aumasta ja siilosta suoraan apevaunuun ja lehmille. Paalit siirretään pellolta tilakeskuksen viereen loppukesästä. Olkipaalit kerätään syksyllä ja tuodaan tilakeskuksen pihalle. Kasvukaudella liikennettä on pellolla ja peltojen välillä. Ostorehujä tuodaan rekalla noin kerran kuukaudessa. Lannoitteet ja siemenet tilataan, niitä tuodaan kerran vuodessa. Liette ajaa lietekaivojen välillä tehdään talvikuukausina. Tilan ulkopuolta tulevan liikenteen vaikutukset ympäristöön ovat pienet.

Pelloista pieni osa rajoittuu jokeen, joten vesistöjen varsille jätetään aina asianmukaiset suojakaistat. Tilalla lannanlevitykseen liittyvää lainsäädäntöä ja tukiehtoja noudatetaan tarkasti.

Työkoneet pidetään kunnossa. Toiminnan muuttumisen myötä ympäristövaikutukset eivät merkittävästi muutu nykyisestä.

Ympäristövaikutuksia ja toimintaa tarkkaillaan pääasiassa silmämääräisesti.

Vähimmäisetäisyydestä poikkeaminen

Toiminnanharjoittaja hakee lupaa poiketa vähimmäisetäisyydestä. Hakija perustelee laajennusosan sijoittamista sillä, että kiinteistöllä ei ole vaihtoehtoisia paikkoja. Eläinsuojan toisella puolella on tie, ja kustannustehokkuuden vuoksi laajennus on järkevää tehdä olemassa olevan navetan jatkoksi. Laajennusosan etäisyys lähimpään häiriintyvään kohteeseen on 177 metriä.

Liette levitys ja siitä aiheutuva hajuhaitta on kausiluonteista, ja sijoittuu muutamille viikoille vuodessa (yleensä viikot 22–23, 26–27 sekä syksyllä viikoilla 33, 36 sekä 41 ja 42). Liette levitetään pääasiassa sijoittamalla, mikä vähentää hajuhaittoja. Lienesäiliöissä on luontainen kuorettuma, mikä omalta osaltaan vähentää hajuhaittaa.

Kasvukausi on lyhyt, jolloin myös lietteen levitysaika on rajallinen. Talvella hajuhaittaa ei ole, sillä katteettomien lietesäiliöiden pinnalle muodostuu lumesta ja jäästä kerros, joka estää hajuhaitat. Kasvukaudella lietesäiliön sekoituksen ja tyhjennyksen yhteydessä hajuhaitat ovat suurimmat, mutta kesälläkin lietesäiliöön muodostuu luonnollinen kuorettuma, jonka ansioista lietesäiliöstä tulee hajuhaittoja vain vähän muulloin kuin liette levityksen yhteydessä.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Nähtävillä olo ja kuuleminen

Hakemuksesta on kuulutettu Haapajärven kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla 23.4. – 1.6.2026, jolloin asiakirjat on pidetty nähtävillä Haapajärven kaupungin verkkosivuilla. Kuulemiskirjeet on lähetetty tilakeskuksen naapurikiinteistöjen omistajille (600 m säteellä) ja näin ollen varattu muistutusmahdollisuus ympäristönsuojelulain mukaisesti.

Muistutukset

Hakemuksesta esitettiin yksi huomautus. Huomautuksen esittivät naapurikiinteistön Käpylä (RN:o 317-402-32-56) asukkaat seuraavasti:

”Elektronisia linnunkarkottimia ei pidä käyttää, koska aiheuttaa kohtuutonta meluhaittaa naapurustoon (vuonna 2025 semmoinen oli käytössä).

Uuden lietesäiliön paikka on hieman epävarma, ei saanut kuvista selvää mihin tulee. Ei sallita uuden laajennuksen yhteyteen, mutta jos on kauempana (sikalan tien varressa) niin asiasta ei ole huomauttamista.”

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunto Haapajärven kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta ja Kärämäen vesihuolto Oy:ltä.

Terveydensuojeluviranomainen totesi 3.6.2026 päivätyssä lausunnossaan seuraavaa:

”Terveydensuojelulain mukaan elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niihin vaikuttavia tekijöitä (omavalvonta). Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy. Tähän liittyen toiminnanharjoittajan on syytä huomioida mm toiminnan synnyttämät ajoittaiset haju- ja meluhaitat, huolehtia haittaeläinten torjunnasta ja kuolleiden eläinten asianmukaisesta varastoinnista ja hävittämisestä sekä ehkäistä toiminnassaan kemikaalien, jätteiden ja lannan haitallisia vaikutuksia maaperään tai toimintansa vaikutusalueella sijaitsevien pohjavesialueiden, vedenottamoiden sekä mahdollisten yksityisten talousvesikaivojen/-lähteiden vedenlaatuun.

Ilmoituksen mukaan tilakeskus tai lantavarastot ja lannan levitykseen käytettävät pellot eivät sijoitu pohjavesialueelle. Muistutetaan, että mikäli esimerkiksi lannan levitykseen tai laidunnukseen käytettävien peltojen läheisyydessä on yksityisiä talousvesikaivoja tai lähteitä, on vedenlaadun turvaamiseksi myös niiden ympärille jätettävä riittävä suojavyöhyke.

Eläinsuojissa käytettävä vesi tulee Kotirannan vesiosuuskunnan verkostosta. Vesiosuuskunnan verkostoon on mahdollista syöttää Kärämäen vesihuolto Oy:n toimittamaa talousvettä. Kotirannan vesiosuuskunnan toimittamassa talousvedessä on ollut laatuongelmia ja on syytä arvioida etukäteen, vaikuttaako ottamolta otettavan vesimäärän lisääntyminen toimitettavan talousveden laatuun. Talousveden osalta on lisäksi tärkeää huomioida varautuminen erityistilanteisiin esimerkiksi talousveden saastumisen tai sähkökatkon aikana siten, että tilan toiminta voidaan turvata. Tässä on syytä huomioida sekä lypsytalustalustien ja maitotankin sekä -huoneen peseminen sekä eläinten juomaveden saanti.

Lähistöllä ei ole terveydensuojeluviranomaisen tiedossa olevia uimapaikkoja, joihin eläinsuojan toiminta voisi vaikuttaa.

Asiakirjojen ja karttatarkastelun mukaan eläinsuojat sijoittuvat asutuksen läheisyyteen. Vähimmäisetäisyydestä poikkeamista on perusteltu ilmoituslomakkeen liitteessä ”Vähimmäisetäisyydestä poikkeaminen”. Terveysuojeluviranomaisen käsityksen mukaan toiminta molempien navettarakennusten osalta on jo vakiintunutta, eikä terveydensuojeluviranomaisen tietoon ole tullut nykyisestä toiminnasta seurannutta terveyshaittaa. Eläinmäärä kasvaa kuitenkin merkittävästi ja kasvavan eläinmäärän myötä tulee poikkeamishakemusta käsiteltäessä kiinnittää erityistä huomiota lisääntyvän lannan varastointiin, käsittelyyn ja hyödyntämiseen siten, ettei haju tai mikrobit aiheuta asunnossa tai muussa oleskelutilassa oleskeleville terveyshaittaa. Haittaeläimiä tulee torjua maito- ja rehuhygieniaan ja yleiseen viihtyvyyteen aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Eläinsuojan ja sen ympäristön yleisestä siisteydestä huolehtiminen ehkäisee osaltaan tuhoeläin-, kärpäs- ja hajuhaittoja. Tuhoeläinten pääsy eläintiloihin tulee pyrkiä estämään.

Yleisesti voidaan lisäksi todeta, että eläinten terveys ja hyvinvointi ovat vuorovaikutuksessa ihmisten terveyden kanssa. Toimintaan liittyvät eläinterveysriskit on suositeltavaa ottaa huomioon jo suunnittelutyön mahdollisimman varhaisessa vaiheessa huomioimalla tautisuojaus. Esimerkiksi kulkureittien suunnittelulla voidaan vaikuttaa tilan sekä sisäiseen että ulkoiseen tautisuojaukseen. Rehujen, lannankuljetusten, henkilö- ja eläinliikenteen ja työkonien reitit tulisi suunnitella niin, että likaiset ja puhtaat reitit eivät risteä. Kulkureittien suunnittelussa on hyvä ottaa huomioon myös tilalta toiselle kiertävien eläinkuljetusautojen ja raatokeräilyn mahdollisesti muodostama tautiriski.”

Lupa- ja valvontavirasto totesi 5.6.2026 päivätyssä lausunnossaan seuraavaa:

”Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että eläinsuojan laajennusosa sijoittuu lähemmäksi naapuriasukkaita. Hakijan tulee tarkastella ja esittää mahdollisia tekniikoita toiminnasta aiheutuvien ympäristövaikutusten vähentämiseksi.

Hakemuksen mukaisten toimintojen laajentuessa (yhteensä 2998,2 ey) tulee huolehtia, ettei toiminta ylitä valtion lupavelvollisuuden rajaa 3000 ey. Mikäli säännöllisen valvonnan yhteydessä havaitaan toistuvia enimmäiseläinmäärän ylityksiä, tulee toiminnanharjoittaja velvoittaa hakemaan ympäristölupaa toimivaltaiselta lupaviranomaiselta.

Lopuksi Lupa- ja valvontavirasto tuo esille, että laajennus sijoittuu MT-maatalousalueelle, jolloin toiminnassa tulee ottaa huomioon rakennettavien alueiden rajautuminen avoimeen maisematilaan sekä arvokkaiden maamerkkien näkyvyyden turvaaminen. Suunniteltujen toimenpiteiden vaikutuksista maatalousalueelle tulisi olla yhteydessä kunnan rakennusvalvontaan ja tarvittaessa Lupa- ja valvontaviraston alueidenkäytön yksikköön.”

Kärsämäen vesihuolto Oy totesi 28.4.2026 päivätyssä lausunnossaan seuraavaa:

”Ilmoituksen kiinteistö käyttää nykyisellään Kotirannan vesiosuuskunnan vettä ja ei ole Kärsämäen vesihuolto Oy:n suora asiakas. Kotirannan vesiosuuskunnan lisäveden hankinta on kuitenkin järjestetty Kärsämäen vesihuolto Oy:n kautta, joten ilmoituksen lisääntyneellä vedenkäytöllä on välillinen vaikutus koko Kärsämäen vedenhankintaan ja veden riittävyyteen. Kärsämäen vesihuollossa varaudutaan myymään Kotirannan vesiosuuskunnalle lisääntynyt vesimäärä. Kärsämäen vesihuolto Oy ottaa ilmoituksen huomioon kokonaisuutena ja varautuu vedenhankinnallisesti lisääntyneeseen vedenkäyttöön koko Kärsämäen alueella.

Kiinteistön nykyinen vedentoimitus on Kotirannan vesiosuuskunnan verkostosta, mutta kiinteistön välittömässä läheisyydessä sijaitsee Kärsämäen vesihuollon verkosto. Suosittelemme liittymään rakennusvaiheessa myös toiseen vesijohtoverkkoon, jolloin veden toimituskatkoksien aikana veden saantia voidaan varmistaa varavesiliittymän kautta.

Hakijan vastineet

Hakija esitti vastineet naapurimuistutukseen ja lausuntoihin 8.6.2026. Kärsämäen vesihuolto Oy:n lausuntoon hakija ei esittänyt vastinetta.

Vastine naapurimuistutukseen:

” Kiitämme muistutuksesta ja esitämme siihen seuraavan vastineen.

Meluhaittoja pyritään vähentämään hyvillä toimintatavoilla sekä tarkoituksenmukaisilla rakenteellisilla ratkaisuilla. Haittaeläinten torjunnasta huolehditaan jatkuvasti rehuhygienian, eläinterveyden sekä yleisen viihtyvyyden turvaamiseksi. Elektronisia linnunkarkottimia käytetään tilalla ainoastaan tarvittaessa rehuhygienian turvaamiseksi haittalintujen aiheuttamien vahinkojen, kuten salmonellabakteerin leviämisen ehkäisemiseksi. Laitteen käyttöä pyritään rajoittamaan mahdollisimman vähäiseksi, ja sitä käytetään vain silloin, kun haittalintupaine sitä edellyttää. Lisäksi laite säädetään siten, että se on yöaikaan äänetön eikä aiheuta häiriötä ympäristöön. Vuonna 2026 laitetta ei ole toistaiseksi ollut tarpeen käyttää, mutta haittalintujen määrän kasvaessa sen käyttö voi tulla välttämättömäksi rehuhygienian turvaamiseksi. Vaihtoehtoisia keinoja lintujen karkoittamiseen kartoitetaan, ja mahdollisuuksien mukaan otetaan käyttöön. Ympäristön puhtaanapidolla voidaan minimoida haittalintujen määrä.

Muistutuksessa esille tuotu uusi lietesäiliö ei sijoitu laajennuksen yhteyteen. Säiliö rakennetaan kauemmas tilakeskuksesta hakemuksessa esitettyyn paikkaan, tai muuhun ympäristöviranomaisen hyväksymään paikkaan. Näin ollen lietesäiliö ei tule muistutuksessa tarkoitetulle laajennusalueelle.

Katsomme, että edellä esitetyillä perusteilla muistutuksessa esitetyt huolenaiheet on otettu huomioon.”

Vastine terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon:

” Kiitämme ympäristöterveysvalvontaa lausunnosta ja toteamme seuraavaa.

Toiminnanharjoittaja tunnistaa toimintansa mahdolliset ympäristö- ja terveysvaikutukset sekä niihin liittyvät riskit. Toimintaa harjoitetaan siten, että mahdollisten terveyshaittojen syntyminen ehkäistään ja toiminnan vaikutuksia seurataan osana tilan normaalia omavalvontaa. Toiminnassa noudatetaan voimassa olevaa ympäristö- ja terveydensuojelulainsäädäntöä sekä viranomaisten antamia määräyksiä ja ohjeita.

Haju- ja meluhaittoja pyritään vähentämään hyvillä toimintatavoilla sekä tarkoituksenmukaisilla rakenteellisilla ratkaisuilla. Haittaeläinten torjunnasta huolehditaan jatkuvasti rehuhygienian, eläinterveyden sekä yleisen viihtyvyyden turvaamiseksi. Kuolleiden eläinten säilytys ja toimittaminen käsittelyyn toteutetaan voimassa olevien määräysten mukaisesti. Eläinsuojien ja niiden ympäristön yleisestä siisteydestä huolehditaan säännöllisesti, mikä osaltaan vähentää hajuhaittoja sekä tuhoeläinten ja karpästen esiintymistä.

Kemikaalien, jätteiden ja lannan käsittelyssä noudatetaan huolellisuutta siten, että maaperän tai vesistöjen pilaantumisen riski ehkäistään. Lannan levityksessä noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, ympäristöluvan määräyksiä sekä hyvää maatalouskäytäntöä. Mikäli levitys- tai laidunalueiden läheisyydessä sijaitsee yksityisiä talousvesikaivoja tai lähteitä, niiden ympärille jätetään riittävät suojavyöhykkeet veden laadun turvaamiseksi.

Toiminnanharjoittaja seuraa veden saatavuuteen ja laatuun liittyviä tekijöitä osana normaalia toimintaa. Mahdollisiin veden laadun häiriöihin tai jakelukatkoksiin varaudutaan siten, että eläinten vedensaanti sekä tuotannon kannalta välttämättömät toiminnot voidaan turvata myös poikkeustilanteissa.

Eläinsuojat sijaitsevat olemassa olevan maatilakeskuksen yhteydessä, ja toiminta alueella on ollut pitkäaikaista ja vakiintunutta. Lannan varastointitilat mitoitetaan voimassa olevien vaatimusten mukaisesti, ja lannan käsittely toteutetaan siten, että hajuhaitat sekä muut ympäristö- ja terveysvaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Tilalla kiinnitetään huomiota myös eläintautien ennaltaehkäisyyn ja tautisuojaukseen.

Toiminnanharjoittaja katsoo, että lausunnossa esitetyt näkökohdat on otettu huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa, eikä toiminnasta arvioida aiheutuvan terveydensuojelulain mukaista terveyshaittaa ympäristölle tai lähialueen asutukselle.”

Vastine Lupa- ja valvontaviraston lausuntoon:

”Kiitämme Lupa- ja valvontavirastoa lausunnosta ja toteamme seuraavaa.

Laajennushanke sijoittuu olemassa olevan maatilakeskuksen yhteyteen alueelle, jossa kotieläintuotantoa on harjoitettu pitkäaikaisesti. Toiminnan suunnittelussa on pyritty huomioimaan lähialueen asutus sekä toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien ympäristövaikutusten minimointi.

Toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia vähennetään hyödyntämällä nykyaikaisia tuotantoratkaisuja ja hyvää toimintatapaa. Eläinsuojien, lannan käsittelyn ja varastoinnin sekä rehujen käsittelyn osalta noudatetaan voimassa olevia ympäristönsuojeluvaatimuksia. Toiminnassa kiinnitetään jatkuvasti huomiota erityisesti haju-, melu- ja pölyhaittojen ehkäisyyn sekä ympäristön yleiseen siisteyteen. Lisäksi lannan käsittely ja varastointi toteutetaan voimassa olevien määräysten mukaisesti siten, että ympäristövaikutukset jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Laajennuksen sijoittamisessa on pyritty ottamaan huomioon olemassa oleva rakennuskanta ja tilakeskuksen toiminnallinen kokonaisuus. Hankkeen suunnittelussa huomioidaan alueen maisemalliset ominaispiirteet sekä avoimen maatalousmaiseman säilyminen mahdollisuuksien mukaan.

Toiminnanharjoittaja on tarvittaessa yhteydessä kunnan rakennusvalvontaan sekä muihin toimivaltaisiin viranomaisiin hankkeen toteutuksen edellyttämien lupien ja lausuntojen osalta. Mahdolliset alueiden käyttöön ja maisemavaikutuksiin liittyvät näkökohdat huomioidaan jatkosuunnittelussa viranomaisten ohjeiden mukaisesti.

Toiminnanharjoittaja katsoo, että hankkeessa on huomioitu toiminnan ympäristövaikutusten vähentäminen sekä alueen maankäytölliset ja maisemalliset lähtökohdat.”

Päätös

Lupaviranomainen hyväksyy Pasi Prättälän ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukaisen ilmoituksen nykyisen maitotilan toiminnasta kiinteistöillä lisäksi (RN:o 317-402-32-74) ja Alatalo (RN:o 317-402-32-53), eläinsuojan laajentamisen kiinteistöllä Alatalo (RN:o 317-402-32-53) ja etälietesäiliön sijoittamisen ilmoituksen mukaisesti kiinteistölle lisäksi (RN:o 317-402-32-74).

Toiminnassa on noudatettava muun lainsäädännön ohella valtioneuvoston asetusta ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (VNa 138/2019), sekä valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta eli ns. "Nitraattiasetusta" (VNa 1250/2014).

Toimintaa on harjoitettava siten kuin ilmoituksessa on esitetty, seuraavia lupamääräyksiä noudattaen:

Määräys 1. Tilalla voidaan pitää enintään 231 lypsylehmää, 74 hiehoa (12–24 kk), 34 vasikkaa (6–12 kk) ja 54 vasikkaa (alle 6 kk) (yhteensä 2998,2 ey). Eläinmäärää ja ikäjakaumaa voidaan tilojen sallimissa puitteissa muuttaa edellyttäen, että lannantuotanto tai muut ympäristövaikutukset eivät keskimäärin ylitä edellä mainitun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa ja ympäristövaikutuksia. Rakennettava eläinsuojan laajennus on sijoitettava asemapiirustuksen mukaisesti.

Määräys 2. Tilalla tulee olla käytössä lannanvarastointitilaa 12 kuukauden aikana kertyvälle lannalle. Kun huomioidaan kertyvä lietelanta, eläinsuojan pesuvedet, maitohuoneen jätevedet, säilörehun puristenesteet ja sadeveden kertyminen avonaisiin lietesäiliöihin, tilalla tulee olla käytettävissä lietesäiliötilavuutta yhteensä vähintään 8500 m³. Lantaa voidaan myös luovuttaa sellaiselle hyödyntäjälle, jolla on ympäristöluvan tai ilmoituspäätöksen nojalla mahdollisuus lannan vastaanottoon, tai luovuttaa toiselle tilalle varastoitavaksi valtioneuvoston asetuksen 1250/2014 eli ns. "Nitraattiasetuksen" mukaisesti.

Määräys 3. Eläinsuojan ja lannan varastointitilojen pohjarakenteiden on oltava vesitiiviitä ja täyttää rakenteeltaan maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden vaatimukset (MMM-RMO C4), jottei aiheudu vuotoja pinta- tai pohjavesiin. Eläinsuojan katoilta kertyvät sade- ja sulamisvedet tulee johtaa lannan varasto- ja käsittelytilojen ulkopuolelle.

Määräys 4. Lannan kuormaaminen on tehtävä tiivispohjaisella alustalla, joka kestää koneiden painon ja liikkumisen ja jolta voidaan tarvittaessa kerätä karissut tai valunut lanta pois. Lantavarastot on tyhjennettävä vähintään kerran vuodessa ja tyhjennyksen yhteydessä on tarkastettava varastojen kunto. Havaitut puutteet on korjattava välittömästi. Jos vuotoja tai likaantumista sattuu, alue on siistittävä.

Eläinsuojien yhteydessä olevat lietesäiliöt tulee kattaa vähintään kelluvalla katteella. Pelkkää lietteen luonnollista kuorettumista ei pidetä riittävänä kattamisratkaisuna. Kelluvana katteena voidaan käyttää esimerkiksi turvetta, kevytsoraa (leca-sora) tai kelluvia levykansia. Turvetta käytettäessä katteen paksuuden on oltava vähintään 10 cm. Lietesäiliöt on tarvittaessa suojattava tuulelta niin, että kate pysyy jatkuvasti koko lietepinnalla. Mikäli lietesäiliöistä aiheutuu hajuhaittaa, lietesäiliöt on katettava kiinteällä katteella tai muulla vastaavan tehoisella ratkaisulla. Valvontaviranomainen arvioi lisätoimenpiteiden tarpeen valitusten, tarkastusten tai muun selvityksen perusteella. Tarvittaessa toiminnanharjoittajan on otettava käyttöön myös muita teknisesti toteuttamiskelpoisia ja kustannuksiltaan kohtuullisia hajupäästöjen vähentämistekniikoita.

Uuden etälietesäiliön rakentamisessa kiinteistölle lisäksi (RN:o 317-402-32-74) tulee huomioida vähintään 25 m suojaetäisyys läheiseen Sammallojaan.

Määräys 5. Lannan peltolevitystä varten tulee ilmoituksen mukaiselle eläinmäärälle olla peltopinta-alaa jatkuvasti vähintään 211,26 ha. Lannan peltolevityksessä tulee noudattaa valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja metsätaloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014). Asetuksella on säädetty mm. lannan levittämisen kieltoajasta, lannoitettavan pellon muokkauksesta, suojaetäisyyksistä ja ilmoitusvelvollisuudesta kuivalannan varastoinnista aumassa poikkeustilanteessa.

Lannan levitys ja kuljetus sekä muu toiminta tulee järjestää siten, ettei se aiheuta kohtuutonta haittaa alueen asukkaille. Kuljetuksen yhteydessä on pidettävä huolta, että lannan kuljetukseen käytettävät väylät pysyvät siisteinä ja kuljetusta tulee pyrkiä välttämään yöaikaan. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että urakoitsijat tai lannanluovutus sopimuksien mukaiset lannan vastaanottajat ovat tietoisia lannan käsittelyä ja levittämistä koskevista määräyksistä.

Määräys 6: Kemikaalien, rehujen ja jätteiden varastoinnista ja käsittelystä ei saa aiheutua terveyshaittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, kohtuutonta hajuhahtua tai maaperän, pohja- tai pintavesien pilaantumisvaaraa eikä muutakaan haittaa ympäristölle. Kemikaalit ja vaaralliset jätteet on käsiteltävä ja varastoitava katetussa ja tiivispohjaisessa varastossa, josta mahdolliset vuodot voidaan kerätä talteen.

Määräys 7: Mikäli tilalla säilytetään polttonesteitä, tulee niiden säiliöiden olla tyyppihyväksytyjä polttoaineen varastointia varten. Polttonestesäiliöiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Polttonestesäiliöiden tulee olla varustettuja ylitäytön estävällä järjestelmällä ja laponestolaitteella tai vastaavilla laitteilla. Säiliöiden laitteet tulee lukita tankkausten väliaikoina ja säiliöt tulee pitää hyvässä kunnossa. Varastointipaikan läheisyyteen tulee varata riittävä määrä imeytysturvetta tai vastaavaa materiaalia mahdollisten vuotojen imeyttämistä varten.

Määräys 8: Koneita ja laitteita tankattaessa ja huollettaessa on huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen. Öljyvahinkojen varalta alueelle on varattava imeytysainetta. Mahdollisesta öljyonnettomuudesta on ilmoitettava Jokilaaksojen pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle. Öljyllä likaantunut maa ja imeytysaine sekä muut öljyiset jätteet toimitetaan vaarallisten jätteiden vastaanottoluvan saaneeseen paikkaan.

Määräys 9. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän. Vaaralliset jätteet on toimitettava luvalliselle vastaanottajalle vähintään kerran vuodessa. Hyötykäyttöön kelpaavat jätteet, mukaan lukien muovijätteet, on lajiteltava ja toimitettava niille tarkoitettuihin keräyspaikkoihin. Jätteiden välivarastointi kiinteistöllä on järjestettävä siten, että jättejakeet ovat suljetuissa tiloissa tai astioissa suojassa sääolosuhteilta ja eläimiltä. Hyötykäyttöön kelpaamaton jäte on toimitettava jätekeskukselle, jolla on asianmukainen lupa jätteen käsittelyyn. Jätteiden polttaminen on kielletty. Jätteiden käsittelyssä ja hyödyntämisessä on noudatettava voimassa olevia Jokilaaksojen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksiä.

Määräys 10. Kuolleet eläimet on varastoitava ennen poiskuljetusta tiivispohjaisella alustalla. Kuolleiden eläinten säilytystilojen desinfioinnista on huolehdittava.

Määräys 11. Toiminnassa syntyvät sosiaalitulojen WC-vedet tulee johtaa asianmukaiseen käsittelyjärjestelmään ja toimittaa jätevedenpuhdistamolle puhdistettavaksi. Mikäli lietettä käytetään peltolannoitteena, se on stabiloitava.

Määräys 12. Ilmoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista ja toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava tilan oloihin soveltuvan tekniikan käyttöönottoon, mikäli se vähentää toiminnasta ympäristöön kohdistuvan kuormituksen määrää ja vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa ja on kohtuullisin kustannuksin toteutettavissa.

Määräys 13. Eläinsuojien sekä lantavarastojen rakenteiden tarkkailusta, huolloista ja korjauksista on pidettävä kirjaa, johon merkitään tarkastuksen ajankohdat, tehdyt havainnot ja tehdyt huoltotoimet. Toiminnanharjoittajan on ylläpidettävä vuosittain seurantatietoja eläinsuojan toiminnasta ainakin seuraavista asioista:

- a. eläinten määrä;
- b. toiminnassa muodostuva lannan määrä;
- c. käytettävissä oleva peltoala (ha), uudet ja muuttuneet peltoalat ja sopimukset;
- d. ympäristöluvanvaraiseen laitokseen toimitettujen ja haudattujen kuolleiden eläinten määrä (kpl/vuosi tai t/vuosi) ja toimituksen ajankohdat;
- e. tiedot toiminnassa syntyneistä jätteistä (jätelaji, määrä ja toimituspaikka)

Kirjanpito on pyydettyäessä esitettävä valvontaviranomaiselle.

Määräys 14. Toiminnan laajentuessa tai muuttuessa oleellisesti on siitä ilmoitettava Kärämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle hyvissä ajoin ennen muutoksen tapahtumista. Olennainen muutos voi olla esimerkiksi toiminnanharjoittajan vaihtuminen, eläinten määrässä tapahtuva muutos tai ympäristön pilaantumisriskiin vaikuttava muutos. Mikäli toiminta muuttuu tai laajenee, on toiminnalle tarvittaessa tehtävä uusi ilmoitus tai haettava ympäristölupa. Myös toiminnan lopettamisesta on hyvissä ajoin ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli tilan eläinyksikkömäärä nousee yli 3000, tulee toiminnalle hakea ympäristölupa valtion ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Määräys 15. Mikäli eläinsuojan yhteyteen tullaan myöhemmin perustamaan jaloittelutarha, tulee se varustaa reunoilla ja jätevesien keräyskaivolla. Eläinsuojan välittömässä yhteydessä sijaitseva jaloittelutarha on sijoitettava vähintään 100 metrin etäisyydelle lähimmästä hajusta häiriintyvistä kohteesta. Suunnitelma jaloittelutarhan rakenteista ja sen jätevesien käsittelystä tulee toimittaa lupaviranomaisen hyväksyttäväksi vähintään kolme kuukautta ennen hankkeen toteuttamista.

Määräys 16. Laiduntavan karjan määrä tulee sopeuttaa laidunalueen pinta-alaan, jottei ylitetä alueen maaperän ja kasvillisuuden kestävyyttä. Eläinsuojasta laidunalueelle johtavien kulkuteiden tulee olla kovapohjaisia ja niille kertyvä lanta tulee poistaa säännöllisesti. Laidunalueet tulee pitää hyvässä kunnossa ja laidunpaine tulee pitää kohtuullisena eroosion välttämiseksi. Väliaikaiset juotto- ja ruokintapaikat eivät saa aiheuttaa epäsiisteyttä, tai hajua ja terveyshaittaa.

Luvan myöntämisen perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset arvioidaan kokonaisuudessaan hakemuksen ja siitä saatujen muistutusten ja lausuntojen perusteella. Hakemuksesta annettu muistutus ja lausunnot on otettu huomioon lupamääräyksissä.

Toiminta sijoittuu alueelle, jolla karjatalouden harjoittaminen voidaan katsoa tavanomaiseksi

toiminnaksi. Tilakeskukseen on suunniteltu nykyisen eläinsuojan laajennus, joka sijoittuu 177 metrin etäisyydelle lähimmästä naapurin asuinrakennuksesta. Asetuksen 138/2019 Liitteen 1 mukaan eläinyksikkömäärän ollessa 2998,2 ey vähimmäisetäisyys lähimpään häiriintyvään kohteeseen ei ilmoituksen mukaisilla hajupäästöjä vähentävillä tekniikoilla täyty. Säädetystä vähimmäisetäisyydestä voidaan kuitenkin poiketa asetuksen 138/2019 3 § mukaisesti. Päätöksen vähimmäisetäisyyksistä poikkeamisesta sekä sijoituspaikan hyväksymisestä tekee ilmoituksen käsittelevä viranomainen.

Lupaviranomainen katsoo, että vähimmäisetäisyydestä voidaan poiketa, sillä laajennusosan sijoittaminen suunnitellulle paikalle on perusteltua, eikä ilmoitusmenettelyn aikana ole noussut esiin sellaista perustetta, millä luvan myöntäminen voitaisiin evätä. Lienesäiliöiden hajuhaittoja pyritään vähentämään kattamalla säiliöt kelluvalla katteella. Paikalliset olosuhteet huomioiden muutos ei huomattavasti lisää hajuhaittoja lähimmässä häiriintyvässä kohteessa. Naapurit on kuultu asianmukaisesti hakemusvaiheessa, jolloin lähin naapuri on antanut hankkeesta muistutuksen. Naapurin muistutus huomioiden toiminnasta ei arvioida aiheutuvan kohtuutonta räsitystä naapurustoon.

Pasi Prättälällä on eläinsuojalle voimassa oleva ympäristölupa, jonka käsittelyssä nykyisen eläinsuojan sijoituspaikan ympäristövaikutukset on arvioitu ja sijoituspaikka hyväksytty. Lupaviranomainen katsoo, että eläinsuojatoiminta ilmoituksessa esitetyllä paikalla haetussa laajuudessa annettuja lupamääräyksiä noudattaen täyttää laissa säädetty ympäristöluvan myöntämisen edellytykset. Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti. Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa (26/1920) tarkoitettua kohtuutonta räsitystä, kun otetaan huomioon toiminnan laatu, sijoituspaikka ja tämän päätöksen määräykset.

Etälietesäiliön sijoittaminen ilmoituksen mukaisesti voidaan hyväksyä, koska säiliön etäisyys lähimpään häiriintyvään kohteeseen täyttää lainsäädännön vaatimukset, eikä arvioinnissa ole ilmennyt seikkoja, jotka edellyttäisivät tiukempia määräyksiä tai estäisivät säiliön sijoittamisen ilmoituksen mukaisesti. Säiliön sijainti, rakennatarkaisu ja suunniteltu käyttö huomioiden toiminnasta ei arvioida aiheutuvan ympäristön pilaantumisen vaaraa tai kohtuutonta räsitystä naapurustolle. Etälietesäiliön sijoittamisessa on huomioitava ”Nitratiasetuksen” (1250/2014) mukainen suojaetäisyys läheiseen valtaosaan.

Noudattamalla ns. ”Eläinsuoja-asetusta” (138/2019) ja ”Nitratiasetusta” (1250/2014) sekä tässä päätöksessä annettuja lannanlevitykseen ja kemikaalien käsittelyyn liittyviä määräyksiä, voidaan välttää merkittävät haitat vesistöille ja muulle ympäristölle.

Lupamääräysten perustelut

Määräys 1: Ilmoitus on hyväksytty eläinsuojan enimmäispaikkaluvun mukaisesti. Eläinten ikäjakaumakohtaiset määrät saattavat vaihdella kulloisenkin tuotantotilanteen mukaisesti sekä eläinaineksen uusimisen yhteydessä. Toimintaa tulee harjoittaa päätöksen perusteena olevien eläinten yhteenlasketun eläinyksikkömäärän puitteissa siten, että tuotanto tai muut ympäristövaikutukset eivät ylitä yllä mainitun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa tai muita ympäristövaikutuksia. (YSL 52, 115 a §)

Määräys 2: Lannan varastointitilavuuksien tulee vastata 12 kuukauden laskennallista varastointitilavuutta. Lietelannan varastointitilavuudessa on otettu huomioon eläinsuojan

pesuvedet, puristenesteet ja avonaisiin lietesäiliöihin kertyvä sadevesi. Tilan toimintaan varatut lantavarastot eivät sellaisenaan ole riittävät ilmoitetulle eläinmäärälle. Varastointitilavuuden ylittymisen riskiä voidaan kokonaisuutena arvioiden pitää vähäisenä, sillä varastointitarpeeseen vaikuttavat tilalla tehty lannanluovutussopimukset sekä laidunkaudella laitumelle jäävä lanta ja virtsa. Edellä todetusta huolimatta vaatimus riittävästä 12 kuukauden varastointitilavuudesta on ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi välttämätön ja lähtökohtaisesti sitova, eikä sitä voida korvata yksinomaan toiminnallisilla järjestelyillä. Riittävällä varastointitilavuudella estetään lannan ja virtsan joutuminen käsittelemättömänä ympäristöön. (YSL 7-8, 16–17, 52 §, VNa 1250/2014 5 §)

Määräys 3–4: Määräykset lantavarastojen kattamisesta, eläin- ja varastointitilojen rakenteellisista vaatimuksista, suojaetäisyyksistä, käytöstä ja tarkkailusta on annettu maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi ja hajuhaittojen vähentämiseksi. Hajupäästöjen hallintaan on kiinnitettävä erityistä huomiota läheisen asutuksen vuoksi. Pelkkä lietteen luonnollinen kuorettuminen on hajunhallinnan kannalta epävarma ja sääolosuhteista riippuvainen menetelmä, eikä sitä voida pitää riittävänä päästöjen rajoittamiskeinona tässä etäisyystilanteessa. Alueelle kerääntyvien vesien johtamisesta ei saa aiheutua haittaa muille kiinteistöille eikä ympäristön pilaantumisen tai terveyshaitan vaaraa. (YSL 7-8, 16–17, 52, 58, 66, 140 §, NaapL 17–18 §, VNa 138/2019 4 §, VNa 1250/2014 4, 7 §, VL 5. luku 7–8 §)

Määräys 5: Eläinmäärään perustuva lannan levitysalan tarve lasketaan valtioneuvoston asetuksen 138/2019 liitteen 2 mukaisesti. Ilmoittajan käytettävissä oleva peltopinta-ala riittää lannan levitykseen. Lietteen levityksessä tulee huomioida levittämislle asetetut rajoitteet sekä häiriintyvät kohteet. (NaapL 17–18 §, VNa 138/2019 5 §, VNa 1250/2014 10 §)

Määräys 6: Määräyksellä kemikaalien, rehujen ja jätteiden varastoinnista ja käsittelystä estetään maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumista. Kemikaalien varastoinnissa ja käytössä tulee ottaa huomioon valmisteiden käyttöturvallisuusohjeet. (YSL 6-8, 16–17, 20, 52, 58 §, JL 12–13 §, NaapL 17–18 §, VNa 138/2019 7 §, VNa 1250/2014 4, 7 §, Jokilaaksojen jätelautakunnan jätehuoltomääräykset)

Määräys 7–8: Polttoaineen varastoinnista ja käsittelystä, sekä työkoneiden huollosta ja onnettomuuksiin varautumisesta on annettu määräyksiä maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi. (YSL 16–17, 49, 52 §)

Määräys 9: Jätteen haltijaa koskevat yleiset velvollisuudet noudattaa jätelain etusijajärjestystä, selvillääolo-velvollisuutta sekä jätehuollon huolehtimisvelvollisuuksia. Jätteiden ohjaamisella hyötykäyttöön tai loppusijoitukseen, sekä varastoinnin siisteydestä ja jätteiden asianmukaisesta käsittelystä huolehtimalla ehkäistään kiinteistön roskaantumista, sekä ympäristöön kohdistuvaa haittaa. (YSL 6-8, 16–17, 52, 58 §, JL 8, 12–17, 72–73 §, VNa 978/2021 33 §, Jokilaaksojen jätelautakunnan jätehuoltomääräykset)

Määräys 10: Kuolleiden eläinten varastointia ja käsittelyä koskeva määräys on annettu maaperän ja pohjavesien pilaantumisen sekä terveyshaittojen estämiseksi. Kuolleiden eläinten asianmukaisella hävittämisellä varmistetaan ympäristöhygienian yleisten vaatimusten täyttyminen ja estetään eläintautien leviäminen. (YSL 6-8, 16–17, 20, 52, 58 §, JL 13 §, NaapL 17–18 §, VNa 138/2019 8 §)

Määräys 11: Käymäläjätevesien asianmukainen käsittely vähentää vesien rehevöitymistä ja ulosteperäisten bakteerien leviämistä. Tilan oma umpisäiliöliete voidaan hyödyntää tilalla

peltolannoitteena, kunhan liete käsitellään hygieeniseltä laadultaan haitattomaksi kalkkistabiloimalla tai muulla vastaavalla menetelmällä. (YSL 154-155 §, VNa 978/2021 12 §, MMa 964/2023 7 §)

Määräys 12–13: Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Toiminnanharjoittajan on seurattava ja hyödynnettävä toimialan parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen kautta voi tulla mahdollisuuksia vähentää päästöjä olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia. Kirjanpitoa ja raportoitavia seurantatietoja koskeva määräys on tarpeen valvonnan ja tarkkailun toteuttamiseksi. (YSL 6, 8 §, YSA 15 a §, VNa 138/2019 9 §).

Määräys 14: Olennaiset muutokset toiminnassa saattavat aiheuttaa tarvetta tarkistaa ilmoitusta tai suorittaa valvontatoimenpiteitä, joten niistä tulee ilmoittaa lupaviranomaiselle hyvissä ajoin. Toiminnan lopettamiseksi lupaviranomainen antaa määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi. (YSL 29, 94, 170 §, YSA 8 §)

Määräys 15–16: Jaloittelutarhaa ja laidunnusta koskevilla määräyksillä pyritään ehkäisemään maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumista, sekä naapureihin kohdistuvaa haittaa. (VNa 138/2019 2, 6 §, VNa 1250/2014 4, 7 §, NaapL 17–18 §)

Lupamääräyksiä ankarampien säädösten noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä, on asetusta tämän päätöksen estämättä noudatettava.

Luvan voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Tämä päätös korvaa lainvoimaiseksi tultuaan Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen 27.6.2016 § 16 myöntämän ympäristöluvan, sekä Aluehallintoviraston myöntämän ympäristöluvan (Dnro PSAVI/134/04.08/2011).

Päätöksen täytäntöönpano

Luvanvaraista toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin päätös on lainvoimainen. Päätös on lainvoimainen **28.7.2026**, mikäli siihen ei haeta muutosta.

Sovelletut säädökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 6–12, 14–17, 19–20, 22–23, 27, 29 a, 39–39 a, 42–45, 48–49, 52–53, 62, 66, 70, 83–89, 94, 115 a-115 e, 123, 133–134, 154–155, 170, 172, 174, 189–191 ja 205 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta, ns. "Ympäristönsuojeluasetus" (713/2014) 3–4, 11–13 ja 15 a §

Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019)

Jätelaki (646/2011) 5–6, 8, 12–17, 24, 28–29, 72–73, 118–120 ja 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä, ns. "Jäteasetus" (978/2021) 2, 4, 7–9 ja 11–12 §

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 3–4 ja 17–20 §

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta, ns. "Nitraattiasetus" (1250/2014)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteista (964/2023) 7 §

Vesilaki (587/2011) 5. luku 7–8 §

Muut ohjeet: Maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräykset ja -ohjeet:

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Ilmoituksen käsittelymaksu on 2900 €. Maksut perustuvat Haapajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksaan (Haapajärven ympäristölautakunta 12.02.2025 § 4).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Valitusaika päättyy 27.7.2026.

LIITTEET

Liite 1: Valitusosoitus

Päätöksestä tiedottaminen

Kuulutus päätöksestä on julkaistu 18.6.2026 ja tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta eli 25.6.2026.

Päätös lähetetään hakijalle, Haapajärven kaupungin ympäristölautakunnalle sekä Lupa- ja valvontavirastoon. Hakemusvaiheessa kuulluille lähetetään päätöksen antamisesta tiedoksiannot.

Kuulutus ja päätös pidetään nähtävillä 18.6.-27.7.2026 välisen ajan Haapajärven kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla.

Allekirjoitus

Pyhäjärvellä 18.6.2026

Maria Koffert
Ympäristötarkastaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Haapajärven kaupungin asianhallintajärjestelmässä.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen tiedoksisaannista sitä määräaikaan lukematta. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi, kotikunta ja henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus, postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faksilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valitus toimitetaan **ensisijaisesti asiointipalvelun kautta** hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, sähköpostilla tai viemällä henkilökohtaisesti tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen.

Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Sähköpostilla toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä ennen määräajan päättymistä. Sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena.

Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
puhelin:	029 56 42780
faksi:	029 56 42760
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu. Maksun perimättä jättämisestä on säädetty erikseen (Tuomioistuinlaki, 1455/2015).